



**Piše: Branko Pavlović, član Izvršnog odbora Globos osiguranja i predsednik Udruženja aktuara Srbije**

### Rast kamata na finansijskom tržištu

Posle izuzetno niskih kamata na finansijskom tržištu koje su trajale preko deset godina, situacija se dramatično promenila zbog krize u Ukrajini. Centralne banke dižu referentne kamatne stope, što se preliva na bankarski sektor. Rast kamata pruža veće mogućnosti osiguravačima koji se bave životnim osiguranjem da ponovo ponude atraktivne štedne proizvode i na taj način prekinu dugogodišnji pad učešća životnog osiguranja u ukupnoj premiji tržišta sa skoro 26% u 2016. godini na ispod 21% u prvoj polovini 2022. godine.

### ESG će dobiti na značaju

Borba razvijenih zemalja za smanjenje emisije ugljenika će kroz državnu regulativu i internu regulativu stranih finansijskih grupa postati sve važnija i na domaćem tržištu osiguranja, tako da će domaća industrija osiguranja imati sve veći pozitivni uticaj na ublažavanje efekata klimatskih promena.

### Osiguranje električnih vozila

Masovnija pojava električnih vozila će bitno uticati na cenu obaveznog i kasko osiguranja vozila. Ne očekujem da će takva vozila biti zastupljena na domaćim ulicama u velikom procentu u 2023. godini, ali će ih biti sve više i više. S obzirom da veliku osetljivost električnih komponenti, popravka šteta na takvim vozilima mnogo više košta nego na standardnim vozilima, a čak i manji saobraćajni udesi često dovode do totalne štete.

# 10 trendova koji će obeležiti sledeću godinu

- **Sledeća godina će doneti mnogo promena u delatnosti osiguranja, ali ne treba zaboraviti izreku Žan-Baptiste Alfonse Kara s početka devetnaestog veka da bez obzira koliko stvari će se promeniti ove godine, većina će ostati ista**

### Osiguranje autonomnih vozila

U svetu se očekuje pojava sve većeg broja vozila bez vozača na putevima, kao i vozila sa ugrađenim autopilotom. Domaće tržište osiguranja će se suočiti već sledeće godine sa izazovom osiguranja takvih vozila, s obzirom da se fokus pokriva rizika pomera sa autoodgovornosti vozača i vlasnika na odgovornost proizvođača vozila. Takođe, postoje i velike mogućnosti za uvođenje raznih dopunskih osiguranja, tzv. rajdera, za ova vozila.

### Fintech će neizbežno uticati na promene na tržištu osiguranja

FinTech kompanije, verovatno u formi StartUp-a, će početi da doprinose razvoju tržišta osiguranja u Srbiji. Krajem 2022. godine, jedan StartUp sa velikim potencijalom, počeo je svoje aktivnosti na tržištu životnog osiguranja. Očekuje se, u skladu sa svetskim trendovima, mnogo više sličnih inicijativa u Srbiji, koje će osavremeniti rad osiguravajućih kompanija i proširiti tržište osiguranja.

### Automatizacija i digitalizacija

Trendovi automatizacije rada i pojačanja digitalizacije poslovanja osiguravajućih kompanija će biti nastavljeni u 2023. godini, uz povećanje korišćenja naprednih tehnologija kao što su softverski roboti, veštačka inteligencija, mašinsko učenje, Internet stvari, prediktivna analiza, itd. u cilju smanjenja troškova poslovanja i poboljšanja proizvoda osiguranja.

### Rast značaja koji ima Cybersecurity

Sa pojavom krize u Ukrajini povećani su rizici od hakerskih napada svuda u svetu, a naročito u Srbiji. Osiguravači imaju dvostruki izazov, da zaštite svoje podatke i da obezbede odgovarajuće pokriće

rizika za druge kompanije. Trend povećanja broja polisa za ovu vrstu osiguranja traje već nekoliko godina i pojačaće se u budućnosti.

### Reosiguranje će poskupeti

Zbog velikog rasta inflacije, kao i velikih šteta koje su svetski reosiguravači pretrpeli u celom svetu, a naročito od uragana Ian u Severnoj Americi, cena reosiguranja kod vodećih reosiguravača će biti povećana u 2023. godini, što će neminovno dovesti do poskupljenja reosiguranja i za osiguravajuće kompanije koje posluju na srpskom tržištu.

### Dolazak novih igrača na srpsko tržište

Veliki potencijal tržišta osiguranja u Srbiji počinje polako da se ostvaruje. Ukupna premija je prešla milijardu evra, prosečna plata u Srbiji je znatno iznad 600 evra, a u tri centralne gradske opštine Beograda čak iznad 1.000 evra, parametar poslovanja ROE (engl. Return Of Equity) određenih osiguravajućih kompanija je prešao 50%, BDP raste, itd. Smatram da su se stekli uslovi da se u 2023. godini pojavi bar jedna nova osiguravajuća kompanija na tržištu osiguranja u Srbiji, a verovatno će biti više zainteresovanih.

### Osiguranje će biti žrtva ekonomske krize

U uslovima krize, stanovništvo i kompanije su primorani da smanje troškove, a među prvim odricanjima obično bude osiguranje koje nije obavezno. Ne verujem da će rast premije osiguranja u 2023. godini biti na nivou petogodišnjeg proseka rasta tržišta u Srbiji od oko 7%, osim u slučaju da se početkom godine dogodi usklađivanje cene obaveznog osiguranja od autoodgovornosti sa inflacijom, koja je u 2022. godini iznosila oko 15%. ■

